

TURINYS

SEKSAS	/ 7
SMURTAS	/ 88
MELAS	/ 224
TAMSA	/ 318
KRAUJAS	/ 440
PADĖKA	/ 444

2

Karališkoji Aberdyno ligoninė plėtėsi it betoninis auglys. Keletą metų ji buvo pasiekusi remisiją, tačiau neseniai ir vėl pradėjo augti, aplinkui išleisdama naujų betono ir plieno sparnų ataugas. Ir kiekvieną kartą ją išvydus kriminalistui seržantui Loganui Makrėjui tiesiog nusvirdavo rankos.

Tramdydamas žiovilį jis sugniaužė plastikinį puodelį, kurį gavo automata įsigydamas kavos, išmetė jį į šiukšliadėžę ir, stumtelėjęs dvigubas rudas duris, išžengė į svaiginančią dezinfekcinio skysčio, formalino ir mirties aromatų puokštę.

Morgas ligoninėje buvo kur kas didesnis ir kur kas linksmesnis nei Grampiano policijos būstinėje. Didžiulio rudo kambario kampe stovintis magnetofonas plyšavo populiariausius „Dr. Hook“ hitus, beveik užgožiančius čiurlenančio vandens garsą, kurį skleidė vienas iš naudojamų skrodimo stalų. Moteris žalia celofanine prijuoste, chirurgo drabužiais ir baltais botaus kišo senyvos moteriškės organus atgal į vietą, linguodama į dainos „When You’re in Love With a Beautiful Woman“ taktą.

Nenustatytos tapatybės Logano vyriškis gulėjo ant ligoninės stalo veidu į viršų: akys užklijuotos juostele, oda blyški it vaškas. Visos medicininės žarnelės ir siūlės buvo paliktos neišvengiamam skrodimui, dėl to kūnas atrodė apleistas. Maždaug dvidešimt penkerių metų amžiaus, trumpi šviesūs plaukai, liesas, bet turintis raumenukų, lyg būtų prisiekęs sporto salės

* „Kai įsimyli gražuolę“ (grupės „Dr. Hook & the Medicine Show“ daina).

lankytojas. Apatinės galūnės ir pilvas buvo išteptas raudonai, driekėsi ilga paskubomis sudygsniuota siūlė, žyminti vietą, kur jį susiuvo chirurgas, pripažinęs savo pralaimėjimą. Mirtis – vienas, Grampiano sveikatos apsauga – nulis.

Senolę kemšanti moteris pakėlė akis ir išvydo Loganą, apžiūrinėjančią nuogą vyro lavoną.

– Policija?

Jis linktelėjo, tad ji nusitraukė savo kaukę, ir iš po chirurgo kepuraitės pasimatė garbanoti raudoni plaukai.

– Taip ir maniau. Dar nesudėjom jo į maišą.

Pasakė tai, kas ir taip akivaizdu. Nors šiuo metu jau neberastum ant kūno jokių svarbių teismo medicinos įkalčių. Juk jis pabuvo ligininės priimamojo laukiamajame, apžiūros kabinete ir operacinėje.

– Nesijaudinkite, palauks.

– Gerai, – tarė ji kilstelėdama senolės krūtinės laštą nuo plieninio staliuko su ratais, įgrūdo atgal į vietą, o tada ėmėsi ją užsiūti.

Kuri laiką stebėjęs, ką ši moteris daro, seržantas paklausė:

– O gal galėtumėte trumpam užmesti akį į šitą nelaimėlį?

– Be šansų! Ar bent įsivaizduojate, ką man padarytų Kalė karalienė su siautėjančiais hormonais, jei sužinotų, kad jos ledinių pirštų nesulaukęs lavonas buvo apžiūrėtas kažkokio patologijos asistento prasčioko?

– Neprašau atlikti viso skrodimo, bet gal galėtumėte pasižiūrėti? – paklausė gūžtelėdamas ir pamėgino kuo maloniau nusišypsoti. – Kitaip teks laukti iki rytdienos popietės. Kuo greičiau ką nors sužinosime, tuo greičiau sučiupsime kaltininką. Nagi, prašau tik greitos paviršinės apžiūros – niekas apie tai nesužinos.

Ji papūtė lūpas, suraukė antakius, atsiduso ir tarė:

– Gerai. Bet jei kam nors apie tai papasakosite, keliausite į lavonų šaldytuvą, aišku?

Loganas išsišiepė:

– Nepratarsiu nė vieno žodžio.

– Gerai, duokit minutėlę užbaigti su šituo ir pažiūrėsime, ką galime padaryti...

Po dešimties minučių senutė buvo susiūta ir paguldyta į šaldytuvo stalčių. Patologo asistentė užsitempė naujas pirštines:

– Ką apie jį žinome?

– Išmestas prie ligininės priimamojo, susuptas į apklotą. – Loganas kilstelėjo plastikinį maišą, prikimštą kruvino audinio, kurį jam davė viršuje. – Atliksime išsamią teismo medicinos analizę, ištirsime jo drabužius, bet jį galėjo tiesiog nutrenkti mašina. Vairuotojas kliudo vargšeli, supanikuoja, įsivelka ant galinės sėdynės ir po to išmeta prie ligininės.

Jis stebėjo, kaip patologo asistentė ėmė čiupinėti šaltą kūną, panosėje niūniuodama „nutrenkė mašina“ į muzikos taktą.

– Nemanau, – ji papurtė galvą, išlaisvindama spyruokliuojančią „Irn-Bru“ spalvos sruogą. – Žiūrėkite, – tarė ji įkišdama sulenktą pirštą vyrui į burną ir patraukdama lūpas parodė jo dantis, vis dar įsikandusius deguonies žarnelę. – Kandžiai, iltiniai ir kapliai aptrupėję, bet nei nosis, nei smakras nenukentėję. Nuo smūgio būtų likusi žymė ant lūpų. Jis buvo kažką įsikandęs... – Ji perbraukė negyvėlio veido šoną. – Galbūt kokį kaištį – dar matosi žymės ant odos.

Loganas apšalo.

– Jūs tikra?

– Aha. Taip pat yra smulkių nudegimų. Matote?

Raudonos, sudirgusios odos apskritimėliai ir dėmelės, kai kurių viduryje buvo matyti geltonų pūslių. O Dieve.

– Kas dar?

– Odos nubrozdinimai, mėlynės... Sakyčiau, kad truputį suniurkytas... Žymės ant riešų, lyg būtų buvęs prie ko nors pririštas. Ne virve – per platu. Gal diržu ar kažkuo panašiu?

Tik to Loganui ir trūko – dar vieno pririšto ir nukankinto lavono. Jau norėjo klausti, ar jis turi visus pirštus, bet ji padavė jam pirštinių porą ir paprašė lavoną apverstį. Kita pusė buvo patamsėjusi nuo sukresėjusio kraujo, einančio nuo strėnų iki pat kulkšnių.

Patologo asistentė permetė akimi odą, atkreipdama dėmesį į dar kelis nudeginimus ir sumušimus, o tada praskėtė lavono sėdmenis. Pasigirdo traškus lipnus garsas.

– Po šimts.

Ji atsitraukė, mirktelėjo ir tada vėl pažvelgė į vyro užpakalį. „Dr. Hook“ užtraukė „If I Said You Had A Beautiful Body (Would You Hold It Against Me?)“*.

– Avarija tai galima pavadinti tik tuo atveju, jei kas nors bandė pasistatyti autobusiuką jo užpakalyje. – Ji atsitiesė nusitraukdama lateksines pirštines. – Jei norite sužinoti ką nors daugiau, teks laukti patologės, nes aš nesiruošiu jo skrosti, kad išsiaiškintčiau.

Grampiano policijos būstinė nebuvo gražiausias Aberdino pastatas: septynių aukštų betono gretasienis su stiklo ruoželiais – it bjaurus anyžinis saldainis, užlietas blyškiai geltona gatvės žibintų šviesa.

Iš priekinio vestibulio veržėsi pasipiktinę šūksniai, tad Loganas jį aplenkė. Užteko vien dirstelėti pro pusiau stiklines duris: stambi žilaplaukė moteris su lazdele postringavo budinčiam Storuliui Gariui apie policijos priekabiavimą, nusistatymus ir kvailumą, visa gerkle kaukdama: „VISIEMS JUMS TURĖTŲ BŪTI GĖDA!“ Tad jis geriau pasirinko laiptus.

Valgykloje tvyrojo povidurnaktinė ramybė – Loganui, šliurpiančiam pomidorų sriubą ir besistengiančiam negalvoti apie išdraskytą negyvėlio sėdimąją kompaniją palaikė tik puodų ir keptuvių tarškesys praustuvėje ir pritildyta vėlyva radijo programa.

Jau buvo beveik pavalgęs, kai prie bufeto niurnėdama prilingavo pažįstama žmogysta ir užsisakė tris kavas, vieną iš jų – su spjauldais. Konstablė Džekė Votson: ji nusimetė prievartautojo viliojtos drabužius, kuriais buvo šiam vakarui pasipuošusi į darbą, ir grįžo prie standartinės juodos uniformos, o plaukus

* Jei pasakyčiau, kad turi patrauklų kūną (ar supyktum?).

susirišo į privalomą kuodelį. Neatrodė labai patenkinta. Kol ji laukė, Loganas prisėlino ir sučiupęs už liemens ištarė „Bu!“ Ji net nekrūptelėjo:

– Mačiau tavo atspindį lenktame bufeto stikle.

– A... Kaip sekasi?

Džekė dirstelėjo į nedidelį senuką, už prekystalio besidarbuojantį su kavos aparatu:

– Kiek laiko trunka padaryti tris prakeiktus puodelius kavos?

– Prašau?

Ji gūžtelėjo:

– Turbūt būtų greičiau nuplaukti iki Brazilijos ir pačiai prisirinkti kavos pupelių!

Kai kava pagaliau buvo paduota, Loganas palydėjo ją koridoriu iki kvotos kambario numeris keturi.

– Imk, – paprašė ji, paduodama du popierinius kavos puodelius, – palaikyk šituos.

Nuo trečiojo ji nuėmė plastikinį dangtelį, atsikrenkštė ir nusišpovė į putotą rudą skystį, o tada užspaudė dangtelį ir suplakė.

– Džekė! Negalima...

– Stebėk.

Pasiėmusi kitus du kavos puodelius, ji stumtelėjo kvotos kambario duris. Per tą trumpą akimirką, kol durys buvo praviros, Loganas spėjo pamatyti didžiulį įpykusį kriminalistą inspektorių Inšą, atsišliejusį į sieną, susikryžiavusį rankas ir piktai suraukusį veidą. Tada Džekė klubu pastūmė duris.

Suintriguotas, Loganas patraukė koridoriu į stebėjimo kambarį, kuris buvo ankštas ir niūrus – vos pora plastikinių kėdžių, nudaužytas stalas ir keli vaizdo monitoriai. Čia kažkas jau sėdėjo ir krapštėsi ausį apkramtytu tušinuko galu – kriminalistas konstebliis Saimonas Renis. Išsitraukė tušinuką, apžiūrėjo jo galą, tada vėl susikišo jį į ausį ir ėmė toliau sukioti.

– Jei ieškai smegenų, rausiesi ne tame gale, – pasakė Loganas, sudribdamas ant kitos kėdės.

Renis jam šyptelėjo:

– Kaip jūsų bevardis?

– Negyvas. Kaip tavo prievartautojas?
 Renis pabaksnojo priešais stovintį monitorių iš ausies ištrauktu tušinuko galu:
 – Ką nors atpažįstate?
 Loganas pasilenkė į priekį ir sužiuro į mirgantį vaizdą: kvotos kambarys numeris keturi, Džekės pakaušis, apdraskytas stalas ir kaltinamasis:
 – Prakeikimas, negi čia...
 – Taip. Robas Makintairas. Dar žinomas Įvartininko pravarde, – Renis atsilošė kėdėje ir atsiduso. – Aišku, suprantate, ką tai reiškia?
 – Aberdynui be šansų laimėti šeštadienį?
 – Aha, o žais su sumautu Folkerku. Užsitrauksim nevaikišką gėdą, – jis panarino galvą į delnus. – Su Folkerku!
 Robertas Makintairas – tokio gero puolėjo Aberdyno futbolo klubas neturėjo jau keletą metų.
 – Kas nutiko jo veidui?
 Viršutinė jo lūpa buvo sutinusi ir perskelta.
 – Džekė. Ji taip pat pakėlė koją ir prieš jo kiaušus...
 Sėdėdami tyloje jie kurį laiką stebėjo, kaip vyriškis ekrane neaukiai muistosi, kartkartėmis gurkštelėdamas Džekės skrepliais pagardintos kavos. Žiūrėti nebuvo į ką: dvidešimt vienerių, stirančiomis ausimis, nusklembtu smakru, tamsiais, suveltais plaukais ir vienu juodu antakiu, einančiu per jo siaurą veidą – tačiau šitas bjaurybė lakstė kaip vėjas ir sugebėdavo įspirti į vartus nuo pusės aikštės.
 – Jis nusimetė naštą? Pripažino visas savo nuodėmes?
 Renis paniekinamai prunkštelėjo:
 – Ne. O kam gi jis paskambino, pasinaudojęs vieno skambučio teise? Savo mamytei. Atskriejo čia staigiai it kulka, laidydama gerklę iš visų supistų jėgų. Ta moteris kaip rotveileris, prisirijęs steroidų. Taigi, gali išvaryti moteriškę iš Torio, bet Torio iš moteriškės neišvarysi.
 Loganas pasigarsino, tačiau nebuvo ko klausyti. Kriminalistas inspektorius Inšas greičiausiai ir vėl taikė savo patento vertą

tylėjimą: ilgą, tuščią pauzę, spaudžiančią nusikaltėlių pulti ir viską išpasakoti, nes žinojo, kad kai kurie žmonės, patekę į stresines situacijas, nesugeba užčiaupti žabtų. Tačiau Makintairas buvo ne iš tų. Atrodė, kad jo tas visai nekaso. Išskyrus jo sumaigytas sėklides.

Per treškančias kolonėles sugriaudėjo kriminalisto inspektoriaus Inšo balsas:

– Duodam tau dar vieną proga, Robai: papasakoji apie išžagintimus arba prikalsime tave prie sienos. Rinktis tau. Jei kalbėsiesi su mumis, gražiau pasirodysi prieš prisiekusiuosius – pademonstruosi atgailą, galbūt net gausi trumpesnę nuosprendį. Jei nekalbėsi, jie pamanyš, kad esi eilinis šiknius, besitaikantis į jaunas moteris, ir tave reikia uždaryti iki gyvenimo pabaigos.

Ir dar viena firminė pauzė.

– Žiekit, – galiausiai prabilo Makintairas, pasilenkdamas į priekį, kiek krūptelėdamas ir vėl atsilošdamas ant kėdės, pasikišęs vieną ranką po stalą. Jis buvo neseniai sulaukęs šlovės, tad kalboje vis dar girdėjosi aberdynietiškas akcentas. – Pakartosiu da kartą, tik iš lėta, kad jūs, tipa, suprastumėt. Buvau išbėgęs pabėgiot. Ruošiaus šeštadienia varžybams. Nieka neprievartavau.

Džekė jau spėjo ištarti: „Bet tu turėjai peilį.“ Tačiau Inšas paliepė jai užsičiaupti. Stambiu stotu jis įlingavo į kadraį ir atsirėmė kumščiais į stalą, užstodamas Makintairą nuo kameros savo plika, palubės lempų šviesoje spindinčia galva.

– Prievartavai, Robai – pasekdavai jas, užpuldavai, sumušdavai, išprievartavai, supjaustydavai veidą...

– Ten buvau ne aš!

– Prisirankiojai trofėjų, asile nelaimingas: pakabukų, auskarų, net porą kelnaičių! Surasime jas, atlikę kratą tavo namuose.

– Nieka aš nedariau, aiškiai? Įsikalk tai į sava storą, durną galvą. NIEKAD NIEKA NEPRIEVARTAVAU!

– Rimtai manai, kad tau pavyks sausam išbristi iš balos? Tavo prisipažinimo mums nereikia, turime pakankamai...

– Žinat ką? Mane užknis bendradarbiaut su policija. Noriu sava advokatą.

– Juk šitą jau išsiaiškinome: gausi advokatą tada, kai aš taip nuspręsiu, ir ne anksčiau!

– A ne? Tada galit nešti dar kavos, nes naktis bus ilga. Daugiau nieka nepasakysiu.

Savo žodį jis tesėjo.

3

Žinios apie Robą Makintairą pasirodė per vėlai, kad spėtų patekti į pirmąjį vietinio Aberdyno dienraščio „Press and Journal“ numerį, bet apie tai paskelbė per rytines televizijos naujienas, apžvelgdami svarbiausius Škotijos įvykius. Rūstaus veido moteris, tamsoje stovinti prie Pitodrio futbolo stadiono, kalbino saujelę virpančių sirgalių. Klausinėjo, kaip jie reaguoja į žinias apie šį puolėją, kuris, pasirodo, besas žiaurus prievartautojas. Vienas Dievas žino, kaip BBC pavyko taip greitai suuoti šitas naujienas.

Jo šalininkai, apsivilkę ryškiai raudonais Aberdyno futbolo klubo marškinėliais, gynė savo dievaitį iš paskutiniųjų: Makintairas šaunus vyrukas, jis taip niekad nepasielgtų, jį pakišo, klubui jis reikalingas... O tada naujienos peršoko prie namo gaisro Dandi. Loganas sėdėjo svetainėje ir žiovaudamas bei gerdamas arbatą klausėsi, kaip kažkoks galvą palenkęs prietranka iš Teisaido policijos aiškino apie gaisro signalizacijos baterijų tikrinimo svarbą. Tada ėjo kelionių, orų pranešimai ir sugrįžimas į Londono studiją. Visos šalies naujienos, suspaustos į aštuonias minutes.

Neatpažintasis Logano lavonas nebus skrodžiamas iki dešimtos ryto – už trijų valandų. Bet pirmiausia reikėjo užpildyti kalną popierių.

Išgėręs arbatą jis nuėjo rengtis.

Būstinės morgas spindėjo antiseptiniu užsidegimu. Žvilgančios baltos plytelės dengė grindis ir sienas, po ventilacijos gaubtais stovėjo tviskantys skrodimo stalai, o visą kambarį juosė nepriekaištingi darbo paviršiai. Prieš įžengdamas į sterilią aplinką, Loganas apsiliko privalomą baltą kombinezoną su gobtuvu ir antbačiais. Garbės svečias jau buvo paguldytas visu savo išblyškusios, krauju nutaškytos odos gražumu. Kol ekspertų fotografas spragsėjo ir blykčiojo aplinkui, stengdamasis viską įamžinti, kitas asistentas mėgino lipnia juosta surinkti visus įmanomus įkalčius. Lėtas šokis su diskotekos stroboskopu.

Daktaras Freizeris buvo užsikniaubęs ant kito skrodimo stalo ir priešais save ant nerūdijančio plieno paviršiaus išsitiesęs „Press and Journal“ numerį. Pakėlęs akis ir išvydęs Loganą pasiteiravo, koks galėtų būti devynių raidžių žodis, prasidedantis I.

– Neįsivaizduoju. Kas čia vyresnysis pareigūnas?

Patologas atsidaduso ir ėmė graužti pieštuko galą:

– Vienas Dievas žino, šiandien aš čia tik stebėsiu. Kažkur trinasi vietos prokurorė, gali paklausti jos, jei nori. Man niekas nieko nesako.

Loganas suprato, kaip jis jaučiasi.

Vietos prokurorę surado stebėjimo kambaryje, vaikštančią iš kampo į kampą ir besikalbančią su savimi. Bet staiga pasimatė belaidė ausinė, pritaisyta prie ausies.

– Ne, – kalbėjo ji, maigydama delninį kompiuterį, – turime užtikrinti, kad byla būtų be spragų. Nenoriu besidegindama galvoti atsakymų į negirdėtus klausimus. Taigi, kaip tos Dono tilto rajono vagystės?

Jis paliko ją ramybėje.

Netrukus atsakymas įvirto pro morgo duris, traukdamas kombinezono klyno užtrauktuką ir kosėdamas taip, kad, rodėsi, tuoj į lauką išlįs plautis. Kriminalistė inspektorė Styl – vyresnioji už tyrimą atsakinga pareigūnė. Metro septyniasdešimt penkių, susiraukšlėjusi, vidutinio amžiaus katastrofa, trenkianti priplėkusiais cigarečių dėmais ir „Chanel No. 5“.

– Lazai! – Vos pastebėjusi Loganą ji išsišiepė. – Kaip tau, lavonas truputėlį per šviežias, ar ne? Maniau, kad tau labiau patinka pabrandinti.

Loganas provokacijai nepasidavė:

– Vakar naktį jį rado prie ligoninės priimamojo, mirtinai nukraujavusį. Liudininkų nėra. Jo sėdynė – tikras siaubas.

– Nejaugi? – Inspektorė kilstelėjo antakį. – Siaubas medicinine ar labiau „siurbiau nuogas ir užgriuvau ant karalienės Viktorijos skulptūros“ prasme?

– Karalienės Viktorijos skulptūros.

Styl išmintingai linktelėjo:

– Aha, kaip tik svarsčiau, dėl ko jie man šitą paskyrė. Tai gal jau pradėkime? Mirštu, kaip noriu rūkyti.

Daktaras Freizeris pakėlė akis nuo kryžiažodžio, išsitraukė iš žabtu pieštuką ir uždavė Styl tą patį klausimą kaip ir Loganui. Inspektorė palenkė galvą ant šono, pagalvojo, suraukė antakius ir atsakė

– Iškruštas?

– Ne, š žodyje nėra. Laukiame daktarės Makalister.

Kriminalistė inspektorė Styl ir vėl linktelėjo:

– A, vadinasi, čia bus vienas iš tų skrodimų, – atsidususi pasakė. – Nagi, Lazai, klausom ausis ištempę.

Tad Loganas pasidalijo parodymais, kuriuos surinko vakar, kol auka buvo operacinėje, o tada dokumentais, kuriuos atsiuntė ligoninė.

– O kaipgi stebėjimo kameros? – jam baigus pasiteiravo Styl.

– Nesimato nieko, ką galėtume panaudoti. Mašinos numeris neišskaitomas – greičiausiai kuo nors užteptas, vairuotojas vilkėjo džemperį su gobtuvu ir beisbolo kepuraitę.

– A, *maroziška* elegancija. O mašinos modelis bent aiškus?

– Senamadiškos išvaizdos „Volvo“ universalas.

Ji drėgnai išpūtė orą pro suglaustas ir papūstas lūpas.

– Štai tau ir lengva bylė. Na, galbūt Madam Mirtis mums ką nors papasakos, žinoma, jei tik teksis čia pasirodyti!